№ 42. Środa 20. Lutego 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z poczta kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. wyższy sąd krajowy we Lwowie podaje niniejszem do wiadomości, że Dr. *Filip Fruchtmann*, mianowany dekretem wysokiego c. k. ministeryum sprawiedliwości *adwokatem* w obrębie lwowskiego c. k. wyższego sądu krajowego z siedzibą urzędową w *Stryju*, złożył dnia dzisiejszego w tutejszym wyższym sądzie krajowym przepisaną przysięgę i wpisany został do listy obrońców w sprawach karnych. Lwów, 6. lutego 1861.

Gmina Babuchów w obwodzie brzeżańskim obowiązała się na założenie parafialnej szkoły w Babuchowie wystawiony już budynek szkolny obejmujący także pomieszkanie dla nauczyciela, zaopatrzyć w potrzebne porządki szkolne, utrzymywać je równie jak budynek zawsze w dobrym stanie, przystawiać własnym kosztem potrzebne na opalanie szkoły drzewo, a nakoniec starać się o utrzymanie ochędóstwa w szkole.

Na uposażenie każdoczesnego nauczyciela przeznaczyła gmina płacić rocznie 100 zł. w. a. w gotówce, a w ziarnie dodawać rocznie dwadzieścia n. a. mecow zboża, mianowicie: 16 n. a. mecow żyta i 4 n. a. mecow pszenicy. Oprócz tego odstępuje rzeczona gmina każdoczesnemu nauczycielowi do użytku położony przy szkole grunt ogrodowy objętości 500 sążni kwadratowych.

Udowodnią temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między wiejskim ludem podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Stan zdrowia we Lwowie.)

Lwów, 19. lutego. Podczas gdy liczba chorych w miesiącu styczniu b. r. jeszcze znacznie się powiększyła, postrzeżono co do chorób w porównaniu z wypadkami poprzedzającego miesiąca tylko tę różnicę, że w miesiącu styczniu obok katarowych afekcyi pojawiły się także reumatyczne słabości. — Obok częstych i mocnych katarowych i katarowo-reumatycznych słabości wydarzały się także liczne zapalenia płuc i błony piersiowej; słabości gorączkowe i tyfus zdarzały się tylko pojedyńczo; częścią zaś pojawiła się febra zimna, nakoniec bardzo się wzmogły w tym miesiącu cierpienia chroniczne, mianowicie tuberkuły i puchlina wodna, które często śmierć przyspieszały.

Do tutejszego powszechnego szpitalu przyjęto w nadmienionym miesiącu 516 chorych — o 90 więcej, niż w miesiącu grudniu z. r., a było w kuracyi w ogóle 1141 chorych — o 232 więcej, niż w miesiącu styczniu 1860 — z tych wyzdrowiało 283, wypuszczono nieuleczonych 32, umarło 47, a 679 pozostało z początkiem tego miesiąca w kuracyi.

Między ogółową ludnością stołecznego miasta zaszło w przeszłym miesiącu 204 przypadków śmierci — o 29 mniej, niż w miesiącach styczniu i grudniu z. r.

(Nowa tyryfa w przedaży cygarów. — Wydanie obligacyi. — Proklamacya Bana Kroacyi.)

Wiedeń, 17. lutego. Iż w r. 1858 oznaczono cenę prawdziwych hawańskich cygar wedle owczesnego kursu śrebra, od niejakiego czasu zaś zmieniły się całkowicie stosunki co do wysokości azia ustanawia się zatem aby skarb nie potrzebował ponosić straty nowa taryfa sprzedaży rzeczonych cygar, obowiązująca dla miasta Wiednia od dnia 17. b. m. dla całej zaś Monarchyi od dnia 18. b. m. i będzie obwieszczona w Dzienniku praw państwa.

Stosownie do §. 15 rozporządzenia ministerstwa finansów z dnia 18. stycznia b. r. (D. U. P. nr. 11.) podaje się do publicznej wiadomości, że z dniem 20. b. m. wszystkie kasy pożyczkowe w Wiedniu i w krajach koronnych, zaczną wydawać obligacye nowej 30 milionowej pożyczki państwa.

Dla dogodności tych, którzy w pożyczce pomienionej wzięli udział, otrzymały wszystkie kasy pożyczkowe polecenie wpłaty, które według warunków pożyczki winny były być uiszczone po dzień 15. b. m. przyjmować jeszcze po dzień 20. b. m. włącznie.

— Ban Kroacyi i Slawonii, gubernator Fiumy, fml. Sokcewich wydał następującą proklamacyę:

Powtarzające się ostatniemi czasy zbiegowiska uliczne i demonstracye, które uczyniły miasto Fiume widownią niepohamowanej walki stronnictw, dążność powstrzymać uregulowany prawny bieg przeobrażenia politycznego siłą gwałtu, co najgorsze wywierało następstwa na komunikacyę publiczną, od której zawisła pomyślność miasta sprowadziły konieczność wystąpić silnie przeciw tym zuchwałym nadużyciom.

Widzę zatem potrzebę ogłosić miasto i obwód Fiume w stan oblężenia.

Na mocy tego wyłączają się z pod władzy zwykłych sądów cywilnych karnych wyrażone poniżej zbrodnie i przestępstwa. — Złożony dnia dzisiejszego sąd wojenny będzie poszukiwał i karał według praw wojskowych te osoby stanu cywilnego, któreby się dopuściły której z wyrażonych tu zbrodni, mianowicie:

a) Zdrada stanu. *b)* Obraza majestatu i członków królewskiego domu. *c)* Zakłócenie publicznej spokojności. *d)* Powstanie. *e)* Bunty. *f)* Wszelkie publiczne gwałty na osobach cywilnych lub wojskowych w służbie czynnej, na zgromadzeniach powołanych od rządu do narad w sprawach publicznych, i wszystkich prawie uznanych ciałach i stowarzyszeniach. *g)* Złośliwe uszkodzenie kolei żelaznych lub telegrafów. *h)* Posiadanie bez pozwolenia lub ukrywanie broni i amunicyi. *i)* Zbiegowiska. *k)* Udział w towarzystwach tajnych i zakazanych. *l)* Nieposłuszeństwo przepisom rządowym, podburzanie przeciw władzom rządowym lub urzędnikom. *m)* Podburzanie narodowości jednych przeciw drugim. *n)* Rozsiewanie fałszywych pogłosek i niepokojących przepowiedni. *o)* Obelga słowem lub czynem wyrządzona urzędnikowi bądź wojskowemu w służbie równie jak i nie w służbie, tudzież obraza wojskowego honoru. *p)* Niedozwolone mieszanie się w czynności służby publicznej w zamiarze przeszkadzać jej. *q)* Spółudział w wyżwymienionych przestępstwach. *r)* Wreszcie wszystkie te zbrodnie, które według prawa należą do jurysdykcyi sądów wojskowych, jakoto: niedozwolone werbunki, namowa do dezercyi, przestępstwo przysięgi żołnierskiej, szpiegostwo i wszystkie tym podobne wykroczenia przeciw sile zbrojnej państwa.

C. k. komenda wojskowa w Fiume jest umocowaną zarządzić to wszystko, co uzna za stosowne aby utrzymać publiczny porządek i spokój, a wszyscy winni są wszelkie rozkazom jej posłuszeństwo, pod karą przepisaną.

Zagrabie, 12. lutego 1861.

(podp.) *Sokcewich.*

C. k. fml. Ban Kroacyi i Slawonii gubernator Fiumy.

Ameryka.

(Rezolucye w senacie Stanów. — Wybory.)

H. B. H. donosi, że dnia 19. stycznia przedłożył pan Maron w senacie wniosek do wspólnej w obudwu izbach rezolucyi, ażeby zapobiegając krwawym zajściom w państwach, które wypowiedziały unię, prezydent został obowiązany, ogłosić proklamacyą te państwa co z unii wystąpiły i równocześnie zawiesić wszystkie ustawy wydane w ochronie władzy cywilnej, jako też postanowienia uzycia siły zbrojnej przy poborach celnych. Ten wniosek pana Marona był już po dwakroć w senacie odczytany. Pan Hunter z Wirginii, który od lat piętnastu prezydował w wydziale skarbu w senacie, podał o dymisyę a to dlatego, że przewagę w senacie otrzymało stronnictwo republikanów. Prośba jego przyjęta.

Rio-Janeiro, 9. stycznia. Wybory wyborców, którzy deputowanych do Brazylijskiego parlamentu wybierać mieli, odbyły się w końcu grudnia w całem państwie. W Rio-Janeiro zwyciężyło stronnictwo liberalne.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Opór więźniów.)

Londyn, 14. lutego. W błękitnej księdze znajduje się wyciąg z depeszy datowanej z Wiednia 18. października 1860, w której lord A. Loftus wymienia, jaka jest opinia publiczności ku Sardynii i zapewnia poufnie, że Austrya nie wyprawi wojsk swoich, byle nie była zaczepioną za granicą nad Padem albo rzeką Mincio.

— Niedawno zaszły w Chatam zaburzenia pomiędzy więźniami, których tysiąc opierało się iść do roboty i chcieli zabić nadzorcę, podpalić więzienie; łamali sprzęty, w archiwie zniszczyli znaczną liczbę spisów, wykazów i innych dokumentów. A iż zwykła straż nie przemagała, wezwano na pomoc do 500 żołnierzy marynarki,

którzy bez wystrzału jedynie bagnetami powpędzali więźniów napowrót w kasamaty, tak że nie umknął ani jeden. Teraz rozpoczęło się śledztwo, przewódzcy zaburzenia będą skazani na chłostę i osadzeni w odosobnionych celach.

— Poczta z Melbourny z d. 26. grudnia donosi, że na Nowej Zelandyi nie wznawiały się dalsze krajowców napaście. Przybycie statku „Robert Lowe" obudziło zaufanie.

(Posiedzenie parlamentu z dnia 12. lutego.)

W izbie wyższej odczytał lord *Kanclerz* po raz pierwszy bil, który nakłada karę za używanie fałszywych znaków fabrycznych. Lord *Leitrim* przedłożył petycyę z podpisami 2079 dzierzawców i innych mieszkańców południowej części hrabstwa Leitrim o skuteczniejszą ochronę życia i własności i ściślejsze wykonywanie sprawiedliwości. Podawca przedstawiał przy tej sposobności nieudolność administracyi wicekróla (lorda Carlisle), otrzymując, że w niektórych powiatach Irlandyi bywają tylko wyjątkowo karane zbrodnie przeciw własności. Lord *Granard* (były lord-porucznik hrabstwa Leitrim) i lord *Granville* odpierali zarzut, poczem skończyło się posiedzenie o godzinie $^3/_4$8. wieczorem.

W izbie niższej złożył lord *C. Paget* budżet floty na stole izby. *Mr. Bristow* pytał ministra spraw zagranicznych, jakich środków użył lub chce użyć rząd ku ochronie własności angielskiej w Mexyku? Mr. *A. Mills* wniósł do szanownego lorda dwa zapytania względem sporu San Juan i procesu Andersona.

Lord *John Russell* odpowiedział: Na wiadomość, że Miramon zabrał przemocą pieniądze angielskie w Mexyku, polecił rząd konzulowi angielskiemu w Mexyku, panu Mathews, porozumieć się z prezydentem Juarezem i oznajmić mu, że Anglia gotowa jest uznać jego rządy, jeśli przyjmie na siebie odpowiedzialność za rozmaite szkody wyrządzone poddanym angielskim. Na długo jednak przedtem, nim mogła nadejść depesza Mathewsa, doniosły dzienniki upadek Miramona a zwycięstwo prezydenta Juareza, który zapewne położy koniec wojnie domowej i będzie bronił praw własności obcych osadników. — Na zapytania Mr. Mills odpowiedział lord John Russell, że zawarta z rządem Stanów zjednoczonych ugoda względem tymczasowego, spólnego obsadzenia wyspy San Juan jest jeszcze prawomocna, i kwestya sporna oczekuje jeszcze rozstrzygnięcia. Co do zbiega Andersona nie otrzymał rząd Jej królewskiej Mości żadnego pisma od rządu Stanów zjednoczonych, prócz pierwotnego żądania, ażeby Anderson wydany został jako zbiegły morderca.

Sir *John Trelawny* wytoczył sprawę względem wypadku w Rochdale, gdzie sędzia pokoju Mr. Temple odprawił pewną oskarzycielkę dlatego, iż nie chciała kłamać, że wierzy w nagrody i kary na tamtym świecie. Pytał przeto, czy sędzia ten postąpił podług prawa, a jeśli tak jest, czy minister spraw wewnętrznych zaproponuje zmianę odnośnej ustawy.

Sir *J. C. Lewis* odpowiedział, że skarząca była w spomnionym wypadku jedynym świadkiem żałoby, a ponieważ za bezbożne wyznanie swoje nie mogła być prawnie przesłuchaną jako świadek, musiano odrzucić skargę. Nie widzi on przeto potrzeby proponować zmianę ustawy względem przesłuchania świadków.

Mr. *A. H. Baring* złożył budżet armii na stole izby. Mr. *Coollier* wniósł bil, który wzbrania kandydatowi parlamentarnemu w miasteczkach przewozić swoim kosztem wyborców na miejsce głosowania; po małej dyskusyi i opozycyi odczytano bil ten po raz pierwszy. Mr. *Dodson* wniósł bil, który przy wyborach uniwersytetu pozostawia do woli wyborcy, głosować ustnie albo też za pomocą kartki (balotu).

Francya.

(Doniesienia z Japonii. — Układy handlowe z Prusami. — Expedycya kochinchińska.— Wiadomości bieżące. — Nowa broszura. — Reprezentacya Algieryi w projekcie. — Dyskusya w biórach ciała prawodawczego. — Doniesienia z Syryi.)

Paryż, 14. lutego. Do Tulonu nadeszły wiadomości, że jenerał Montauban zastał w Japonii zupełną anarchyę. Bezpieczeństwo cudzoziemców zagrożone, a poselstwa amerykańskiego nie przyjęto. Jenerał wezwał na pomoc admirałów Jones i Page z 4 okrętami wojennemi. Francuska eskadra spodziewała się walki.

— Według wiadomości z Berlina o układach względem nowego traktatu handlowego z Francyą, będzie ta sprawa wkrótce i pomyślnie załatwiona. Opinia publiczna w Niemczy jest bardzo przychylna tej reformie tyle korzystnej dla obu krajów, a pełnomocnik francuski doznaje w Berlinie bardzo uprzejmego przyjęcia. Powszechnie spodziewają się w Berlinie, że układy się powiodą i że traktat będzie zawarty w połowie marca.

— Kochinchińska expedycya ma się rozpocząć na wiosnę pod dowództwem wiceadmirała Charnervor.

— Zeszłej soboty była ostatnia konferencya względem redakcyi francusko-belgijskiego traktatu handlowego.

— Na wczorajszej rewii gwardyi, która zaciągała straż w Tuileryach, komenderował adjutant cesarski, jenerał Molard, który jak wiadomo, dawniej służył w sardyńskiej armii.

— *Patrie* pisze: Od niejakiego czasu zapowiadają zagraniczne dzienniki broszurę, która ma być bardzo ważna i wyjaśniać politykę Cesarza względem dworu papieskiego. Wszystkie a mianowicie dzisiejsza *Independance Belge*, zapuszczają się w niektóre szczegóły, które wcale nie są dokładne. Wspomniona broszura, jeśli się nie mylimy, ma wyjść pod tytułem: „Francya, Rzym i Włochy" i nosić nazwisko autora margrabi Laguerronniere, radcy państwa, któremu poruczone przewodnictwo drukarń i księgarń. Przedłożone izbom dyplomatyczne dokumenta wyjaśniły nieco układy między Francyą i Rzymem, zadaniem broszury panu Laguerronniere będzie uzupełnić to wyjaśnienie i poddać je pod sąd Europy i Francyi.

— Marszałek Pelissier zażądał dla Algieryi, którą rządzi, własnych instytucyi reprezentacyjnych, senatu, któryby Cesarz mianował, i drugiej izby za pomocą wyborów utworzonej na wzór jak jest w Australii.

— Paryski korespondent donosi do *Independance*, że książę Napoleon w biórach ciała prawodawczego pierwszy wszczął dyskusyę spraw włoskich. Przy tej sposobności wyświecał historycznie obrady dyplomatyczne, które zachodziły od roku 1859 pomiędzy Rzymem i Francyą, mówił przeciwko politycznej organizacyi dawnego neapolitańskiego i rzymskiego rządu, i potępił stanowczo francuską okupacyę Rzymu. Rzym musi zostać stolicą Włoch, i to wkrótce, a rząd cesarski musi być proszonym w adresie o przyspieszenie tego. Zdaniem księcia, wszyscy ci pielgrzymi żołnierze, którzy na głos francuskiego jenerała udali się do Rzymu, daleko bardziej opanowani byli namiętnością polityczną, jak gorliwością religijną; gdyby im skutek był się powiódł pomyślnie, prędzej lub poźniej zostaliby żołnierzami koalicyi. W końcu oświadczył się książę uległym synem króla Wiktora Emanuela, a w odbudowaniu włoskiej jedności pod jego berłem, wywodził rękojmię pokoju europejskiego, zakład bezpieczeństwa Francyi, i ugruntowanie sławy Napoleonidów.

— Depesza z Konstantynopola do *Patrie* donosi, że po wzajemnem porozumieniu się wyznaczona została konferencya w sprawie syryjskiej na 18. b. m.

Podług listów z Bejrutu z 1. lutego, tamowały mrozy i śniegi wszelką czynność wojska. Biskup Ambrosius pisał z Damaszku do komisyi europejskiej, że położenie chrześcian staje się z każdym dniem niebezpieczniejsze. Ma być zarządzone śledztwo. Szef Maronitów Karam obstaje przy swojej abdykacyi, ale Fuad Basza sprzeciwia się.

(Dokumenta dyplomatyczne.) (C. d.)

Constitutionnel zaczął ogłaszać dokumenta odnośne do sprawy rzymskiej ze zbioru aktów dyplomatycznych przedłożonych senatowi i ciału prawodawczemu. Liczba ogłoszonych w zbiorze urzędowym dokumentów odnoszących się do sprawy rzymskiej wynosi 38. Pierwszy dokument jest list księcia Grammont datowany z Rzymu dnia 28. stycznia 1860, w którym zawiadamia ministra spraw zewnętrznych, że wydrukowano i rozesłano encyklikę Papieża, w której zawiera się niejako odpowiedź na pismo cesarskie. Drugim dokumentem jest okolnik do francuskich ajentów dyplomatycznych, którym p. Thouvenel odpowiada na encyklikę Papieża, wyrażając ubolewanie, że Papież sprawę czysto światową przenosi na pole religijne. Minister przytacza przykłady z historyi, że terytoryalne zmiany państwa papieskiego uważane były zawsze jako kwestye czysto-polityczne. Okolnik ten datowany jest 8. lutego. Uzupełnił go dnia 12. lutego p. Thouvenel dla księcia Grammont dodatkiem, gdzie rozbiera okoliczności i powody, dla których Romania i legacye oderwały się od państwa rzymskiego. P. Thouvenel przypomina, że Papież utrzymywał te państwa w swej władzy jedynie za pomocą załogi austryackiej, i doradza, aby nadał im odrębny rząd świecki. Wówczas, wyraża się p. Thouvenel, Papież sprowadziłby całą sprawę ze sfer mistycznych, i urządził ją po ziemsku, jak właściwie należy." Myśl tę podnosi p. Thouvenel raz jeszcze w innem piśmie pod dniem 26. lutego. Określając bliżej myśl swoją p. Thouvenel proponuje stolicy świętej prowincye te, które się z własnej odłączyły woli, powierzyć Królowi sardyńskiemu tytułem wikaryatu. Książę Grammont przedłożył projekt gabinetowi kardynała Antonelego dnia 3. marca, i donosi p. Thouvenelowi o skutku swych starań. Poseł francuski przytacza dosłownie rozmowę swą z kardynałem Antonellim. Kardynał zaprzecza ważności czynom dokonanym fails accomplis, książę staje w ich obronie. „My powiada kardynał przedewszystkiem szanujemy zasadę. Papież nie może od niej odstąpić, iż zobowiązał się do tego w obec całego świata. Papież nigdy nie zatwierdzi ani nie uzna nic takiego, co będzie w sprzeczności z restauracyą dawnego stanu rzeczy w księstwach i w jego państwie. Potem następuje list p. Thouvenela, w którym udziela księciu Grammont odpowiedzi gabinetu sardyńskiego na propozycye rządu francuskiego. Gabinet sardyński przyjmuje propozycye, oświadcza jednak, że czuje się obowiązanym zapytać raz jeszcze ludu włoskiego, jakie jest jego życzenie, i zastosować się do wynikłości głosowania powszechnego. Dalej następują dwie depesze telegraficzne, pierwsza pod dniem 23. marca zawiadamia barona Brenier, że Papież będzie bronił Rzymu własnem wojskiem, jeżeli Król neapolitański zechce zająć Ankonę i Marchyę. Druga depesza pod dniem 24. marca zawiera odmowną odpowiedź Króla neapolitańskiego. Król daje za powód brak dostatecznej liczby wojska, a nadewszystko potrzebę bronić własnych granic i walczyć z powstaniem w Sycylii. W tym samym przedmiocie są jeszcze dwa listy, jeden p. Thouvenela, drugi barona Brenier, z których się okazuje, że Sardynia przyzwala na okupacyę militarną państwa papieskiego pod warunkiem, jeżeli interwencya Króla neapolitańskiego nie jest zarazem połączona z zamiarami zaczepnemi.

Dokument 12 i 13 uwiadamia, że Cesarz nie sprzeciwia się mianowaniu jenerała Lamoricière naczelnym dowódzcą armii rzymskiej. Dokument 14 jest to depesza pana Thouvenela do p. de Moustier w Wiedniu, w której rząd francuski poleca, ażeby się porozumiał z p. Rechbergiem względem reform w państwie papieskiem;

i zaproponował, aby mocarstwa płaciły roczne subsydya Papieżowi, jako wynagrodzenie za utratę dwóch prowincyi. W depeszy pod dniem 7. kwietnia oświadcza p. Thouvenel, że Cesarz zamierza opuścić Rzym, i że załogę francuską mogą zastąpić wojska innych mocarstw, z wyjątkiem austryackich. Następuje depesza datowana 7. kwietnia, w którym p. Grammont oświadcza, że żądał, aby odwołano, mianowicie jenerała Lamoriciére, iż nie był wprzód o tem ze strony swojego rządu uwiadomiony. W depeszy pod dniem 8go kwietnia zawiadamia p. Thouvenel księcia Grammont o treści depeszy przesłanej panu de Moustier pod dniem 7. kwietnia.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Belgia.

(Czynności w izbach.)

Bruxela, 12. lutego. Na posiedzeniu zeszłego piątku przyjęła izba znaczną większością głosów poprawkę pana Roguza, podaną w myśli, ażeby przed ukończeniem drugiej sesyi w r. 1861 przedłożona była ciału prawodawczemu reforma publicznych nauk. Piszą do *Köln. Ztg.*, że opinię publiczną w Belgii zajmują dwie kwestye. kurs złota francuskiego i zażądany od gabinetu kredyt w kwocie 15½ miliona na przetworzenie zasobu artyleryi. Publiczność i większa część dzienników bez różnicy stronnictwa powstają na stanowisko rządowe w tych sprawach.

Szwajcarya.

(Poseł szwajcarski do Turynu.)

Rada federacyjna mianowała pana Tourte swoim stałym reprezentantem na dworze turyńskim z zatrzymaniem tytułu nadzwyczajnego posła i z pensyą w kwocie 18.000 franków, którą już przedtem oznaczyło zgromadzenie federacyjne. — Rząd w Waadt chciał wydać rozporządzenie względem umundurowania wojska, które różniło się od regulaminu związkowego, ale rada federacyjna odmówiła potwierdzenia.

Włochy.

(Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Gaety.)

Sardynia. Dnia 11. lutego wyjechał Król do Medyolanu, gdzie jak wiadomo, trwa karnawał aż do soboty na mocy przywileju ambrozyańskiego obrządku. O tej porze spieszą ze wszystkich okolic włoskich do Medyolanu.

Neapol. *Patrie* powiada, że dotąd nie wyjaśniła się jeszcze explozya magazynu prochu w Gaecie. Budynek ten był zabezpieczony od strzałów, tak, że żadna kula nie mogła się przedrzeć do środka, a w chwili wybuchu nie strzelały już nawet baterye piemonckie w to miejsce.

Dnia 8go b. m. postanowiła rada wojenna w Gaecie stawić dalszy opór, ale po 4 dniach przekonały załogę skutki bombardowania, rozmaite explozye, brak amunicyi, uszkodzenia fortyfikacyi i strata ludzi, że niepodobna bronić się dłużej. Królowa zastępowała przez ten czas jedną z zabitych sióstr miłosierdzia w szpitalu.

Król i jego familia nie chcieli odpływać statkiem piemonckim, który ofiarował im jenerał Cialdini. Żądali okrętu francuskiego, i rząd francuski przysłał natychmiast fregatę „Mouette".

Na wyspie Sycylii było mocne trzęsienie ziemi.

Niemce.

(Posiedzenie izb pruskich. — Poseł angielski zawierzytelniony. — Opłata celna na Renie.)

Berlin, 13. lutego. Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych bez debaty przyjęto jednogłośnie projekt do prawa względem zmiany związkowej taryfy celnej.

Następuje wybór prezydenta na czas trwania sesyi. Na 278 kartek głosujących obrany powtórnie prezydentem 193 głosami prezydent Simson; drugim kandydatem jest dep. v. Arnim (Nowy-Szczecin) mając głosów 73.

Jego królewska Mość udzielił 10go b. m. prywatnej audyencyi lordowi Augustowi Loftus, i raczył odebrać z rąk jego pismo Królowej Jmci Wielkiej Brytanii i Irlandyi, uwierzytelniające go w miejsce odwołanego ztąd lorda Bloomfield w charakterze nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra na tutejszym królewskim dworze.

— Zjednoczone komisye skarbowa i celna, tudzież handlowa i przemysłowa zdawały raport z projektu ustawy względem zniżenia cła na Renie i zniesienia opłaty przewozowej. Proponują przyjąć obydwa wnioski bez zmiany.

Rosya.

(Przesilenie w finansach.)

Polityczno-ekonomiczny oddział towarzystwa jeograficznego w Petersburgu obradował na ostatniem posiedzeniu nad przesileniem finansowem a szczególnie nad kwestyą, w jaki sposób podnieść targowicę pieniężną. Większość głosów była za tem, że pierwszy i najgłówniejszy sposób polepszenia pieniężnego systemu w Rosyi, jest zamiana biletów kredytowych, tak ażeby rząd nadal wydawał tylko brzęczącą monetę, a wydanie papierowych pieniędzy poruczył prywatnym bankom. Ale na to potrzeba: 1. Zaciągnąć pożyczkę w gotówce w przypadku jeżeliby na zamian gotówki nie dostawało. 2. Za pomocą innej w kraju pożyczki procentowej podać sposobność umieszczenia zbytecznych w obrocie obligów. Zdanie jednego z członków, że na ten wypadek należałoby w poprzód zaprowadzić zmiany w taryfie odrzucono jednogłośnie, i owszem zdaniem większości było, że grożącemu przesileniu da się zapobiedz jedynie przez zbliżenie do zasad wolnego handlu. Ale *N. B.* wystąpiła już przeciw temu zdaniu polityczno-ekonomicznego komitetu, mieniąc „nieostrożnością wymianę biletów kredytowych; upatruje w tem nierozsądek, by podnosić kurs przez wymyślne sposoby. Tylko rozwoj wewnętrznych sił produkcyjnych, a które właśnie popiera kurs niski, gdyż podnosi pokup rosyjskich wyrobów, jest w stanie zaradzić złemu.

Turcya.

(Przepisy celne.)

Pays pisze: Obce poselstwa w Konstantynopolu potąd miały przywilej, adresowane do siebie przesyłki odbierać wprost z biór celnych. Ale dla zdarzających się nadużyć zniesiono ten przywilej i nadal muszą być przesyłki oddawane do urzędu centralnego.

Afryka.

(Wicekról Egiptu do Medyny.)

Dnia 27. stycznia wyruszył wicekról Egiptu z Suez do Medyny, po usunięciu przeszkód ze strony Porty, która jak wiadomo chciała na czas jego nieobecności mianować namiestnika w Egipcie. Towarzyszą mu Kiamil Basza i Kurszyd Basza.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Neapol, 15. lutego. Rada wyznań religijnych przedłoży Namiestnikowi dekrety względem zaprowadzenia ustawy sardyńskiej z r. 1855 co do zniesienia gmin religijnych i konkordatu z r. 1818, jako też rozwiązania komisyi biskupich.

Korweta „La Mouette" powróciła z Terraciny, gdzie wysiedli z niej Król Franciszek i jego familia z orszakiem złożonym ze stu blisko osób, między któremi był także jenerał Bosco. W Terracinie stało w pogotowiu kilka powozów i eskorta dragonów francuskich, która odprowadzała Króla do Rzymu. Casella pozostał w Gaecie dla dokonania kapitulacyi.

Perugia, 15. lutego. Papiescy zuawi wpadli 13. b. m. na terytoryum Perugii, ale ochotnicy kolumny Masi odparli ich ku rzece Tyber.

Turyn, 17. lutego. Wyszedł dekret, który znosi administracyjną autonomię Toskanii. Jenerał Menabrea przyjechał tu wczoraj z dokumentem kapitulacyi Gaety. Gazeta urzędowa oznajmia demisyę pana Jacini i że departament robót publicznych objął tymczasowo Cavour. Dalej donosi, że otwarcie parlamentu nastąpi 18go b. m. o 11. godzinie zrana i że na tę uroczystość wystąpią w paradzie cztery legiony gwardyi narodowej. Rada gminna wzywa mieszkańców Turynu, ażeby wspaniale oświetlili miasto. — *Nazionale* donosi z Neapolu odkrycie spisku w sprawie Murata. Członkom tego spisku ma być wytoczony proces.

Medyolan, 16. lutego. Król przyjmował kr. pruskiego jenerała Bonin na uroczystej audyencyi.

Kopenhaga, 16. lutego. Holsztyńskie stany będą wkrótce zwołane. We wtorek będzie tajne posiedzenie rady państwa, na którem przedłożone będą Królowi plany ministeryalne.

Washington, 5. lutego. Północna Karolina postanowiła wystąpić z unii, jeśliby się nie powiódł zamiar pojednania. Buchanan odrzucił ultimatum Karoliny. Oczekują ataku na fort Sumter.

Wiadomości handlowe.

Miejsce targu tygodniowego	Dzień targu	Cena przeciętna za 1 mec n. a.									
		pszenicy		żyta		jęczmienia		owsa		ziemniaków	
		zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
Andrychów . .	30. stycznia 1860	.	.	5	.	3	50	2	.	1	80
Jasło	4. lutego „	5	80	4	25	2	90	1	60	1	30
Rozwadów . .	29. stycznia „	5	33	3	66	2	33	1	66	1	.
Wadowice . .	31. „ „	.	.	5	14	4	12	1	93	.	.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. lutego.

Hotel europejski: PP. Rudkiewicz Józef, z Rosyi. — Bal Franciszek, z Tuligłów. — Wisłocki Alojzy, z Sulimowa. — Wierzbicki Julian, z Kutkorza. — Rylski Henr., z Ostrowa.

Hotel Kuhna: Gieorgiewicz Jędrzej, z Karowa. — Rulikowski Kajetan, z Świtarzowa.

Pod koleją żelazną: Stepnowski Władysław, z Terlipowca. — Jaworski Józ., z Korzelicy.

Zajazd podolski: Zawadzki Franc., z Kruszelnicy.

Hotel krakowski: Niedzwiecki Robert, z Złoczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. lutego.

PP. Zawadzki Kar., do Kruszelnicy. — Falkowski Melch., do Witryłowa. — Rubczyński Alfr., do Stanicza. — Dunajewski Edw., do Królicza. — Stan. hr. Załuski, do Iwonicza. — Górski Stan. i Abrahamowicz Baz., c. ros. oficer, do Rosyi. — Zarzycki Tyt., do Chotyluba. — Emil. br. Brunicki, do Stryja. — Gerzabek Antoni, do Ulanowa.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej po raz pierwszy: **„Tylko jedna dusza"**, dramat w 5 aktach z niemieckiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. lutego 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god zrana	325.77	— 0.4	92.7	południowy sł.	śnieg
2 god. po poł.	325.37	+ 2 1	80 5	„ „	„
10. god. wiecz.	325 88	+ 0.6	90 0	„ „	pochmurno

Wysokość śniegu 4. "

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 19. lutego.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 76 90. Metaliki po 5% za 100 zł 65.60; po 4½% za 100 zł. .—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. .— ; Wegier —.—. Galicyi —.— ; Bukowiny —.— ; Akcye Banku narodowego sztuka 738.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 166.60; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —. .

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. południ. niemieck. waluty 147.—. — Lipsk za 100 talarów —.— . Londyn za 10 funtów szterl. 147. — . Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 98, dukaty ces. pełnej wagi —. . korony —.—, półkorony —.— . Srebro 147.75.

Kurs lwowski.

Dnia 19. lutego.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	86	6	96
Dukat cesarski	„ „	6	89	6	98
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	85	12	8
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	29	2	33
Talar pruski	„ „	2	18	2	23
Polski kurant i pięciozłotówka	„	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	82	60	83	60
„ „ „ m. k. za 100 złr.	bez kuponów	86	88	87	88
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	167	—	170	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	62	25	63	..
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	75	50	76	38

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16 lutego

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar
W austr. wal. po 5%	58 50	59.—
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	76 20	76.40
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	76 40	76.60
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	65 -	65.15
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	65 50	65.75
dtto. „ 4½%	57	57 50
dtto. „ 4%	51 50	52.—
dtto. „ 3%	38 50	39.—
dtto. „ 2½%	34 —	35 —
dtto. „ 1%	13 —	13 10
Przez. do wylos. z r. 1839	108.—	108.50
„ 1854	86 75	87 25
„ 1860	81 50	81.75
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	82 25	82.50
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	16.—
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	63 —	64 —
„ 4½%	55 —	56 —
„ 4%	48.—	49 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	43.50	44.—
„ 3%	—.—	44.50
„ 2½%	—.—	42.50
„ 2¼%	—.—	38.50
„ 2%	—.—	35.50
„ 1¾%	—.—	32.50
dtto. z procent za granicą „ 5%	63.—	64 —
„ 4½%	55 —	56.—
„ 4%	48.—	49.
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	83 50	84.—
Wyż. Aust. i Salb.	86 25	86 50
Czech	89.50	90 —
Morawii	85 50	86.—
Szląska	85.—	85 50
Styryi	84 50	85.—
Tyrolu	97.—	99.—
Kar., Krainy. i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	65 50	66 25
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii	63 —	64 —
Galicyi	62 —	62 50
Siedmiogr. i Bukow.	61 50	62.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	— —
Wen. pożyczka z r. 1859	88 —	88 50
Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy po 5%	63.—	64 —
„ 4%	48 —	49.—
„ 3½%	43 50	44.—
„ 3%	36.-	36.50
„ 2½%	31.—	31.50
„ 2%	25.50	26.—
„ 1¾%	23.50	24.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—

3. Akcye.

	pien.	towar
Banku nar.	729.	730
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	163 70	163 80
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	578	580
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2131	2133.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	289 50	290.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	185 —	185.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	107 —	107.50
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłata 140 zł. (70%)	189.—	190.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	168 —	168 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	60.—	65.—
Kolej Busztehradzka po 500 zł m. k.	650.—	—.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	120.	125 —
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	— —	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	113.-	115.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	410.—	412.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	150.—	180.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395 —	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	375 —	380.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	162 50	163 —

4. Listy zastawne.

	pien.	towar
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101 —	101 50
10 „ 5%	97.—	98 —
przeznacz. do los. po 5%	91.-	91 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99.50	100.—
przez. do los. po 5%	86 75	87 —
Gal. Tow kred. po 4%	88.—	—.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96 50	97.—
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	106 50	106 75
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	151.—	152 —
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	98 25	98.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	145.—	146.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	79.50	80.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	96.—	—.—
Lloyda za 100 zł.	80. —	81.—

6. Losy.

	pien.	towar
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	112 50	113 —
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	99 —	100.—
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	123.—	125.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	89. —	89.50
Salma „ 40 „ „	35.75	36.25
Palfiego „ 40 „ „	37.50	38.—
Clarego „ 40 „ „	35 25	35.75
St. Genois „ 40 „ „	35 75	36 25
Windischgrätza 20 zł. „	20 75	21.25
Waldsteina 20 „ „	24.75	25 25
Keglevicha 10 „ „	15 25	15.75

Weksle.

(Na 3 miesiace.)

	pien.	towar
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	126	126 25
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	126 50	126 50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	111 50	111 75
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	147 75	148 50
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	58 70	58.80
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	7 zł.	3 c.
dtto. pełnej wagi	7 „	2 „
Korona	20 „	35 „
20frankówka	11 „	90 „
Rosyjski impery.	12 „	15 „
Talar związkowy	2 „	22 „
Srebro	147 zł	— c.

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Konsumcya węgla w Paryżu.) Pomimo łagodności klimatu i wzorowej oszczędności w urządzeniu ognisk kuchennych, Paryż zużywa ogromne ilości węgla i drzewa. Użycie węgla kamiennego coraz więcej się tam rozpowszechnia, obok bowiem większej ogrzewalności, zyskują tym sposobem Paryżanie na opłacie konsumcyjnej albo raczej akcyzie (octroi). W ostatnich pięciu latach zużywał Paryż średnio 423.238.546 kilogramów węgla, od którego zapłacono podatku 3,047 641 fr. Gdyby ta ilość opału wprowadzona była pod postacią drzewa, akcyza wynosiłaby przeszło sześć milionów franków. Oprócz tego, Paryż konsumuje 509.644 sterów drzewa twardego i 194.299 miękkiego, za co akcyzy płaci w sumie 1,960 251. Drzewo to pod postacią węgla kamiennego wprowadzone, opłacałoby tylko 500.000 fr. Zysk trzech milionów franków jest nie mało ważnym, nawet dla Paryża.

(Statystyka pożarów w Londynie.) Według urzędowych wykazów zdarzyło się w Londynie roku zeszłego 1056 pożarów. Jestto stosunek w porównaniu z dawniejszemi laty dosyć pomyślny, jeżeli zważymy, że zwiększyła się liczba domów i fabryk. Przy tych pożarach postradało życie 34 ludzi, między nimi 13 przez zapalenie się łóżek albo odzieży, 3 z opilstwa, 4 w explozyi a inni pod walącemi się w ogniu schodami i belkami.

(Archeologiczne muzeum germańskie w Norymberdze.) Muzeum to istniejące od r. 1858, zgromadza swe skarby w dawniejszych zabudowaniach klasztornych Kartuzów, bardzo rozległych. Przy wnijściu, nad bramą, jest napis: „Jednością silni." W nawie dawniejszego kościoła zwraca uwagę na siebie piękny, ogromny obraz al fresco Kaulbacha, przedstawiający Cesarza Otona III, zstępującego do grobu Karola Wielkiego. Muzeum germańskie, pomimo krótkiego istnienia, dysponuje obecnie już rentą od 400.000 florenów, nie licząc wartości zbiorów, osądzonej przez znawców na 150.000 florenów. Głównym celem muzeum tego nie jest nagromadzenie jak największej liczby przedmiotów sztuki i zabytków piśmiennych germańskich, lecz raczej jak najdokładniejsza wiadomość o wszystkiem, cokolwiek w Niemczech i po za granicą Niemiec się znajduje w przedmiocie dawnej oświaty germańskiej. W tym celu trzystu znakomitych uczonych przygotowuje spisy dokładne zabytków germańskich wszelkiego rodzaju. W roku zeszłym katalog niemieckiej literatury historycznej liczył już przeszło 70.000 numerów, pomiędzy temi jest oznaczonych 27.000 rękopisów. Spis dyplomów obejmuje 150.000; katalog przedmiotów starożytniczych i przedmiotów sztuki 68.600 numerów; obrazów prócz tego przedstawionych w szkicach poprawnych 27.000. Muzeum germańskie w Norymberdze uważać należy za punkt centralny kilkuset stowarzyszeń filialnych, utrzymujących stosunki regularne z głównem centrum; w Stanach nawet zjednoczonych istnieją takie filie Muzeum germańskiego. Członków opłacających roczną składkę jest koło 3000.

(Jarmuż zawsze zielony.) Ogrodnik J. C. Lyons, w Ledestown (Irlandya), przesłał towarzystwu ogrodników w Londynie wypielęgnowane przez siebie drzewko jarmużu, na kilka stóp wysokie. Jest to największy jarmuż, jaki dotąd staranna hodowla wyprodukowała; odznacza się on nadzwyczajnym wzrostem i licznemi drobnemi liśćmi, któremi jego łodyga od korzenia do korony jest obsadzona. Liście te, których Dr. Lindsay, aż 64 naliczył, są fryzowane, kiedy wielkie liście korony bardzo podobne do chrzanowych.

P. Lyons nazywa ten jarmuż „Cottagers Kale", i hoduje go dotąd w doniczkach i jako roślinę ozdobną w ogrodzie kwiatowym, gdzie przez całą zimę wytrwa. Jarmuż ten jest wszakże wybornym pokarmem i lubianym tak od smakoszy angielskich, jako też wszelkiego dobytku.]

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.